

11.5.84

עֵלֶן כַּפֵּר אֲנִיתָם

דוד החלומות

אֲנַחְנוּ אֵינָנוּ שׁוֹתֵקִים
 הַשׁוֹתֵק הוּא רַק אַתָּה.
 הַמַּצָּא מְנוּחָה נִכְוֶנָה
 לְזַעֲקָה וְלַתְקוּהָ. שְׁהִי
 אִיז לְנוּ הַרְבֵּה בְּרִוּוֹת
 אֲלֵא הַסְכִּיב הָאֶחָד
 לְהַגִּיעַ כְּכֹלֹת הַכֵּל עַד
 הַיָּפֶה, לְמַלֵּא
 מַחֲדָס פִּוֶּס סְמוּרָה
 קְדִי לְהַגְמִיא בָּהּ אֶת הַנְּפֶשׁ
 וְלַחֲזֹקָה לְלִכְתּוֹ
 בְּקוֹ לֶשֶׁר
 חֲזָרָה

לְעוֹלָם

עלון מספר 26 (1385)

11.5.84

א ב א ק ו ב נ ר

ד"ר מישעבנות הפזליות - ושיחות הקיבוץ

ישיבת מזכירות 8.4.84 :

ישיבת מזכירות 16.4.84 :

י ו ס ל ה ל פ ע י ל ו ת - בהשתתפות יוסלה נידונה פניית הקבה"א לגייס את יוסלה בדחיפות לפעילות כמנהל אגף החלב בתנובה. בדיון בא לידי ביטוי הקושי בו אנו נתונים בתחום איוש מספר מקומות מפתח בקבוץ (תעשייה, קרמיקה, מתכת, מדגרה, וכו'), וזאת כאשר מכסת הפעילים שלנו מלאה. זאת מול פניית הקבה"א ורצונו האישי של יוסלה. בסיכום הוחלט לא להמליץ לק-בוץ לאשר את הפניה.

ר ח ל - י . ל ח ו " - רחל י. פנתה לנסיעה לחו"ל לביקור קרובת משפחה חולה לתקופה של שבוע. סוכס: א. הוחלט שעקב שחיקת שיחת הקבוץ עם דיונים בפניות לנסיעות חו"ל, אנו פונים לשיחת קבוץ שתאפשר למזכירות, לאשר נסיעות ללא אישור השיחה. לשיחה יובאו רק פניות שהמזכירות אינה ממליצה עליהן.
ב. לאשר את פנייתה של רחל י.

א ו כ מ ה ה מ ש ר פ ע י ל ו ת - נידונה פניית סימינר הקבוצים, להאריך את פעילותה של אוכמה לקדנציה מלאה (3 שנים). אוכמה יצאה לתקופת פעילות מוגדרת לשנה, זאת עפ"י פניית סימינר הקבוצים, לכך המשך הפעילות סעון אישור שיחת קבוץ.

סוכס, לא לסכם את הדיון עכשו. לבחון את הנושא בהקשר של מערכת החינוך בכללותה ולסכם לאחר התייעצות עם ו. החינוך ו. עבודה.

י ו ס ל ה ל פ ע י ל ו ת - בהשתתפות זמי, רכז המחלקה לכלכלה בקבה"א ויוסלה, קיימה המזכירות דיון חוזר בענין פניית הקבה"א ליציאתו של יוסלה לפעילות. בדיון הועלו ונידונו מחדש, ההיב-טים השונים הקשורים בפניה. כמו כן באה לידי ביטוי אי שביעות רצונו מכך, שבנושא של גיוס פעילים ושחרור פעילים, יחסינו עם הקבה"א אינם דו סיטריים. גיוס הפעילים נעשה בדרך כלל בנוהל קצר, תוך עמידה בלוח זמנים כנדרש ע"י הקבה"א, ואילו שחרור פעיל, ברוב המקרים, כרוך בטיפול מתמשך וקשיים בחזרה הביתה. בסיכום, המזכירות נשארה בעמ-דתה הקודמת ולא ממליצה לקבוץ לאשר את הפעילות.

ישיבת מזכירות 29.4.84 :

יוסלה לפעילות דיון חוזר -

נערך דיון חוזר (שלישי) בשאלת יציאתו של יוסלה לפעילות, בו בחנה המזכירות מחדש את ההיבטים שנידונו בישיבות הקודמות. סוכס לשנות את עמדת המזכירות הקודמת ולהמליץ בפני הקבוץ לשחרר את יוסלה לתקופת פעילות אחת כמקובל בקבה"א. (הובא ואושר בשיחת קבוץ).

א מ ר ן ה ק ה י ל ה ה י ה ר ד י ת
 בפורט וושינגטון: המזכירות המליצה בפני
 השיחה להמשיך בקשרי האימוץ עם הקהילה
 היהודית בפורט וושינגטון, למרות שקשה
 לקיים קשרי אימוץ של ממש, והדבר בא
 לידי ביטוי אך ורק בצורת קייטנת קיץ.
 צריך לראות בקשר הזה קשר לטווח ארוך,
 שיוכל להיות לתועלת שני הצדדים, שלא
 לדבר על הצד הציוני שבדבר.

בסיכום, השיחה קבלה את הצעתו של
 שלומי ש., האומרת שצריך להחליט ברוח
 חיובית, ולהחזיר למזכירות לדיון בפרטים.

ז'רז'ה ואביגדור - לחו"ל -
 השיחה אישרה את פנייתם של ז'רז'ה
 ואביגדור לנסיעה להונגריה לתקופה של
 שבועיים-שלושה. המטרה ביקור קרובי
 משפחה לאחר תקופה ארוכה של נסיונות
 להשיג אשרת כניסה להונגריה. המזכירות
 לא המליצה על הנסיעה, אך כאמור השיחה
 החליטה בחיוב.

ש י ח ת ק ב ר ן 14.4.84 :

"ברודק" לפרויקט תעשיית י:

נמסרה אינפורמציה על נסיעתם של יחיעם
 ואמנון ד. לשבוע לארה"ב במטרה לבדוק
 הצעת מפעל שהופנתה אלינו, וחייבה מספר
 בדיקות מהירות. הפניה תפסה אותנו בעיתוי
 לא מוצלח. יוסלה סייס תפקידו כ"מחפש
 מפעל" ולא נבחר חבר חדש במקומו. על רקע
 זה באה נסיעתם של יחיעם ואמנון ד., עפ"י
 אישור ו. משק, כמו כן אושר אמנון ד.
 כבודק המפעל המוצע, מבלי שזה יבטל את

א ת י ה נ ט (כ ה ן) ל ק ב ר ן -
 בינואר השנה פנתה אלינו אתי כהן, בבק-
 שה להתקבל חזרה לקבוץ. היא חיה כיום
 באוסטרליה (כ-10 שנים) ורוצה לחזור
 ארצה. מדובר בה ובילדתה (יסמין - בת
 שש וחצי). לאחר מספר בדיקות ובירורים,
 הובאה הפניה לדיון במזכירות, וסוכם
 לאור הנתונים לא להענות לפנייתה של
 אתי.

ע ז ר ה ל א ס ף ח פ ן - הוחלט לסייע
 לאסף במאבקו לחזור למטרה. הסיוע מיועד
 לעזרה בתחום ההוצאות המשפטיות.

ש י ר י ת ר ן ם : סוכם לתרום
 ביום העצמאות, במסגרת מבצע השי-
 רותרום, סכום באותו סדר גודל (יחסי)
 כמו בשנה שעברה.

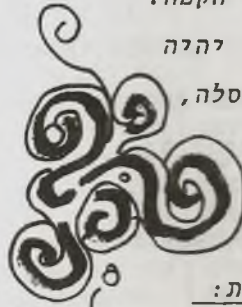
ש י ח ת ק ב ר ן 31.3.84

א פ ר ת ו ג ד ע ו ן ס ר ט - שנת חופש:

נידונה בשיחה פנייתם של אפרת וגדעון
 סרט, לצאת לשנת חופש לביקור הבנות
 באירופה. השהיה לשנה אינה בטוחה ובשלב
 זה בטוח לחצי שנה. לאחר מספר דיונים
 במזכירות, התייעצות במחלקה לחברה,
 ושיחה במסגרת גוף הביניים יחד עם
 ג'ומס, הוחלט להביא את הנושא בפני
 שיחת קבוץ מבלי לנקוט עמדה ולקיים
 דיון פתוח בשיחה וזאת מתוך ההיבטים
 השונים הקשורים בפניה מעין זו.
 לאחר דיון קצר, החליטה השיחה, לאשר
 את פניית המשפחה.

-המשך -

בחירתו כגזבר. משמעות החלטה זו היא שלאחר הבדיקה, שתארך 3 חודשים יהיו שתי אפשרויות: א. במידה והסיכום נראה חיובי, צריך יהיה לקבל החלטות חדשות באשר למי שיוביל ויקדם לכוון הקמה. ב. במידה וההצעה תיפול, צריך יהיה למצוא חבר, שיעסוק, דוגמת יוסלה, בנושא חיפוש מפעל.

הודעה מהמזכיר ות:

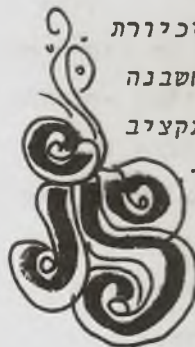
נמסרה אינפורמציה בשיחה, על שהותה של ורד בקבוץ, הסיבה והאווירה שהשתררה בין הצעירים עקב מהלך זה.

נסיעות לחו"ל:

הדיחה אישרה את הצעת המזכירות, שבמשך הדיונים על פניות לנסיעות

לחו"ל, תובאנה לשיחה הפניות שהמזכירות לא המליצה עליהן. אלה שהומלצו תחשבנה כמאושרות. החלטה זו, טובה לשנת תקציב זו, ואין זו החלטה עקרונית לעתיד

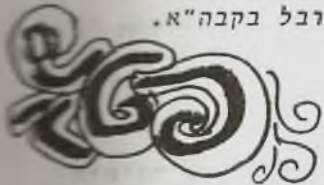

שיחת קבוץ 29.4.84:

יוסלה לפעילות בקבה"א-

בהשתתפות זמי ודב פלג, נידונה פניית הקבה"א, לשחרר את יוסלה לתפקיד מרכז אגף החלב בתנובה. נציגי התנועה הסבירו את ההשתלשלות שהביאה לפניה הדחופה לקבוץ, ואת חשיבות התפקיד. המזכירות, באי רצון, תמכה לאחר 3 דיונים בפניה

והמליצה לשיחה לאשר את הפעילות, (ראה דו"ח ישיבת המזכירות). בדיון שהתפתח נשמעו דעות בכוון המחייב והכוון השולל ובאו לידי ביטוי כל אותן בעיות פנים שמקשות עלינו בקיום המערכת, נחיצותו של יוסלה בבית, נחיצותו של יוסלה בחוץ, רצונו של הפרט מול צרכי הכלל וכו'. בסיכום, השיחה נאותה לפניית הקבה"א, ואישרה את יציאתו של יוסלה לפעילות, לתקופה של קדנציה אחת כמקובל בקבה"א.

דו"ח תעשייה: נמסר דו"ח מפי אמנון ד. ויחיעם על נסיעתם לארה"ב במסגרת חיפוש מפעל. הוצגו מספר דגמים של המוצר עליו מדובר (מדי חום חד פעמיים). הסיכום הוא, שהדרך עדיין ארוכה.

מסר: אברהם טולדר -

הלל אשכנזי (מפ"ס) ומרדכי צפורי לא נבחרו ע"י מרכזי מפלגותיהם. הראשון - משום שתמך במלחמת לבנון והשני - משום שהסתייג ממנה. טעותם היתה - שלא בחרו את המפלגה הנכונה להבחר בה, ייתכן שלו היו מתחלפים, היו נבחרים שניהם... ע.

הרהורים על חג הפסח

כל צוות המכיך חג או אירוע ומעורב בביצועו עד הסוף, מנסה אח"כ לסכם לעצמו: מה היה טוב? מה היה לקוי? מה ניתן לשינוי ולתיקון? חג הפסח ובעיקר ה"סדר" הוא בעיניי ואיך צורך להרבות בפרטים: הישיבה הצפופה ע"י שולחנות ערוכים, פרקי הקריאה הרבים לפני ואחרי הארוחה הפעלת המקהלה, קטעי שירה של כל הציבור, אשר ברובו אינו משתף את עצמו למרות דפי השירה הנאים הנמצאים ע"י כל צלחת. ברור שאפשר למנות עוד ועוד, אבל נסתפק רק באלה. כי ישנן אחרות התלויות בכלים תרבותיים הקיימים (או לא) בקבוץ כל השנה ואינם מתארגנים רק לחג. אחרי החג (השנה כמו תמיד) שומעים תגובות שונות מהציבור - קשת רחבה של דעות מ... "היה חלש מאד", ועד "היה טוב מאד" עם כל הגוונים באמצע.

נשאלת השאלה (ואולי אין לה מענה) - מה עומד מאחורי קביעה זו או אחרת. בטוחני שיש סיבות אישיות שונות ומשונות לכל תגובה, אבל לי נראה שיש דבר אחד בסיסי שיש להביא בחשבון. מה מביא איתו כל אחד בבואו ל"סדר"? האם הסדר הוא גזירה ויש לשלם את המס (ולא חשוב עבור מי הורים, ילדים, אורחים)? או האם ה"סדר" הוא חוויה תרבותית, רוחנית, מסורתית, והיסטורית בה היחיד מזדהה עם כל בית ישראל לספר את קורות עמו ושאיפותיו? טקס בו נותנים ביטוי להמשכיות בין דור לדור.

ללא ספק יש שוני בין שתי הגישות האלה ואפשר להרחיב את הדיבור ולתאר לאיזה התנהגות מובילה כל גישה, אבל לא אעשה כך. מה שמעניין אותי הוא במה אפשר לשפר את הרגשת החברים כלפי ה"סדר". היה רצוי, שכל אלה המצפים ורוצים פסח יותר יפה ויותר לרוחם יתרמו ממחשבו-תיהם ורעיונותיהם לחברי הצוות המוכנים תמיד להטות אוזן.

באיחור מה, אנו מודים לכל אלה שטרחו ועמלו קשות ליפות את החג בכל המובנים. נתחיל בקישוט - הבדים הגדולים, העתקים של דפים מהגדות עתיקות - השרו אורירת חג בחדר האוכל מהרגע שהתגלו לעיני הציבור. איפיינו אותם הצבעים היפים, כאילו הצבע אותנטי, הדאגה לפירטי הפרטים בכל ציור, והיופי של שאר רוח. יבואו על הברכה כל אלה שעסקו במלאכה - שושנה ס., יהודית ש., תלמה וז'וז'י. מי יתן ונזכר לעוד מבצעים כאלה.

למקהלה ולאסא, על תרומתם המוסיקלית. לילדי חברת הילדים ולרבהק על החד - גדיא המהנה והנחמד. לילדי גן פעמון המופיעים לראשונה לפני ציבור כה גדול על הקושיות ברוח של שובבות. לרוזי (אמא של סוזי ומיכאל) על התלבושות הנאות בחד גדיא, בהן השקיעה הרבה זמן ועמל-חז - חז.

אחרון אחרון חביב - לא נוכל לשכוח את המטבח על כל עובדיו, שעשו את הכל כבכל שנה להכין את כל מעדני החג. אי אפשר לסיים בלי מילה מיוחדת לאלניז - מאורגנת בכל, נינוחה, ונענית לפניול ותמיד מוכנה לשתף פעולה.

לכולם, לכולם רב תודות מצוות פסח.

ב ל ה .

חברי הצוות: לזיג, דליה, בלה, יגאל ק., נגה, וכמובן - אריק.

11.5.84

118 (26) 385

כשסיפרתי להם שאחד מפועלי הבמה הוא שעושה את הקול של גרגמל, הם נתנו לכוכבים קצת מנוחה ונתנו לנו לעבוד. והעבודה היתה, בין השאר, לשמוע עשרים פעם ביום את אותו השיר, וזה עשה לי שטיפת מוח כזאת, שכל לילה, כשהגעתי סוף סוף למיטה, לא נרדמתי לפני שזימזמתי את כל הפרטואר של שירי הלהקות הצבאיות.

דווקא עם הסטארים לא היה קשה, כי כוכב, אפילו הכי גדול, תכף כשהוא שומע טלוויזיה, עושה מה שרק מבקשים ממנו, וגם אם יבקשו ממנו לשיר את אותו שיר חמישים פעם, הוא יעשה את זה ועוד יגיד תודה. העיקר שיראו אותו בטלוויזיה.

בינתיים השלמתי את המחקר שלי על חיי הקיבוץ והגעתי למסקנה, שכדאי לי לחתום פה חברות בגיל הפרישה, כי לוקנים כאן יש ממש חיים מתוקים. לכל אחד מהם יש מכוננית, כמו המכונניות הקטנות של מגרשי הגולף, והם מטיילים בהן כל היום מחדר האוכל לחדר התרבות ומחזר התרבות לנכדים. אני אחזור לשם לפני שאחזיר ציזה.

דודוראש העיר

"כל העיר", י"ח ניסן תשמ"ד, 20.4.84

ירושלים, 26.4.84

דוד קופרמן
(דודו ראש העיר)

ללא פילים

הלחמנייה מגיעה לקיבוץ

בבוקר הראשון אני יושב כתדרוך כמו בצבא ושומע מהמפיק חנוך חסון ומראול יחיאל הכמאי, שנבלה פה כל יום עד מאוחר בלילה, ושנאחזו הופכים להיות קיבוצניקים של ממש. וככה, מה שלא הצליחו לעשות לי החיים, עושה לי הטלוויזיה, ואני נהיה חבר קיבוץ מן המניין ומגלה חכף, שמה שהכי דפוק בקיבוץ זה חדר האוכל, שפתוח רק בין שתיים-עשרה ושלושים לאחת ושלושים בצהריים, ומי שלא מספיק להגיע נשאר רעב.

אבל מהר מאוד גיליתי, שמי שמאחר לא מפסיד הרבה. מה שנותנים לאכול בקיבוץ, לא נעים לדבר על זה, זה אוכל מפלאסטיק, הבשר זה קציצות, שעמדו פעם על-יד בשר, ועל סטייק אפשר רק לחלום. עוד בתפריט (חוץ מקציצות בשר בטעם של לחם אחיד) היו גריסים ותפוחי-אדמה ומרק כרוב. בלי לעשות דוקטוראט על חיי הקיבוץ, גיליתי עוד דבר מעניין: תמיד מספרים, שהילדים בקיבוץ מקבלים כל מה שהם רק רוצים, אבל התברר לי שזה בלוף גדול. כשאבולוף, רכז ההפקה, היה מביא את ארוחת הבוקר שלנו מירושלים, לחמניות עם כיצים וגבינה, היו כל הילדים עומדים ומתבוננים בנו, כאילו זלגנו בשר-אדם. לא הבנתי את זה, עד שניגש אלי ילד אחד ושאל אם הוא יכול לקבל לחמנייה. נתתי לו לחמנייה הילד בלע אותה כמו שאב-אבק. אז קיבלו גם שאר הילדים אומץ וביקשו לחמנייה עם ביצה. כל הילדים האלה רק שמעו על לחמניות בסיפורים של ההורים שלהם, בחדר הילדים לפני השינה.

כך האכלנו כל יום את הקטנים של הקיבוץ בלחמניות ובטרופיות, ואני לא אתפלא אם יספרו לי, שהם שמו כמה לחמניות בכיס בשביל המספלת וההורים. לילדים כל הסיפור היה ככלל חגיגה, והם רדפו כל הזמן אחר הכוכבים עם פנקסים ועטים לקבל אוטוגרפים, ורק

כל השבוע, לילה לילה, חייגתי אחד-שבע-ארבע, את מספרי הסודי ואת ה"חן רבע שעה מהזמן המבוקש". כל זה, כדי לסיים כל בוקר, בשעה שבע, בכביש שער-הגיא בשיירה, סטייל מלחמת השחרור, עם עוד שישים אנשי טלוויזיה, צלמים, תאורנים, פועלי במה ומה לא בדרך לקיבוץ כפר-מנחם. שם, ליד אולם התרבות הגדול של הקיבוץ, משהו בגודל של תיאטרון ירושלים, כבר חיכו לנו ניידת השידור החדשה של הטלוויזיה (מיליון וחצי דולאר?) וחמש מצלמות.

ושם, איך שאנחנו מגיעים לקיבוץ, אנחנו מרימים את ההפקה של התוכנית המרכזית של הטלוויזיה ליום-העצמאות, "חילים יצאו לדרך", שכולה מוקדשת לערב נוסטאלגי של שירי הלהקות הצבאיות, שרמטכ"ל אחד פירק ושרמטכ"ל אחר הקים. איתנו נמצאים כמה שמות כבדים מהשאר-ביזנס של הארץ, כמו יהורם גאון, הכל עובר חביבי, עפרה חזה, ירדנה ארזי, יגאל בשן, ששי קשת, שלמה בר אבא, מוני מושונוב, גדי אקשטיין, מוזי כהן ועוד ועוד. בקיצור, כמעט כל שוק האמנים. ואני זכית לכבוד של להיות מנהל הבמה של כל הבלגן הלא-קטן הזה.

לכבוד

קיבוץ כפר מנחם
לידי דינוי

שלום רב,

המדור שלי בעיתון הוא מדור ביזורי-סאטירי, ומטבע הדברים אני כותב בו ברוח זו. נודע לי כי הדברים שנכתבו על הקיבוץ שלכם היתה בהם משום פגיעה בכם ולא זו היתה הכוונה.

כתבתי בין השאר, על מעשי שובבות של ילדי הקיבוץ וכך גם ראיתי את הדברים. אני רואה חובה לכתוב אליך ולהביע התנצלות באם היה בכתבה משום פגיעה באנשי הקיבוץ. בכוונתי להביא דברי התנצלות גם במסגרת המדור שלי בעיתון.

אני מקווה שפנייתך זו אליכם וההתנצלות גם בעיתון יש בה כדי לסיים פרשה בלתי נעימה זו. אודה לך באם תביא מכתב זה לידיעתם של החברים.

הרשה לי להודות לכם על האירוח והיחס הלבבי

בכבוד רב,

שקיבלנו בקבוץ בזמן ההפקה.

העתק: חנוך חסון - הטלוויזיה

על קטן הזכרון לשואה ולגבורה

איך זה סוד, שהטקס הבא לציין את יום הזכרון לשואה ולגבורה מעורר זה זמן, שאלות אצל חברים רבים. אדבר בשם עצמי. כל טקס הבא לציין ארוע, עלול לחול עליו "חוק ההתעייפות", אם יחזור על עצמו מידי שנה במתכונת ותוכן דומים. אנו נמצאים במרחק ארבעים שנה מאז החלה שואת יהדות אירופה ועדיין חיים בינינו כאלה, שחור חוויות אלו על בשרם. קיימת סכנה של התרחקות בזמן האירוע ועמה יכולה לבוא שכחה, שתמעיט מערך טקס הזכרון. על כך מצוים הדורות הבאים ללמוד וללמד את נושא השואה.

איך אדם שיכול להבין ולתפוס בשכלו את הזוועות, שעברו על העם היהודי. יש משמעות לטקס הזכרון רק אם יקדמו לו לימוד מעמיק של הנושא ולא רק עיסוק מתמיד בזוועותיה של השואה. והרי לשואה היו גם צדדים אחרים: הבטים הסטוריים, רוח התקופה, עמידה בכבוד ובגבורה של יהודים רבים במהלך הארועים. משום מה אנו מנסים "לחיות" את זוועות השואה ופחות נוטים לעסוק בעמידה היום-יומית מדל זוועותיה. ככל שהנושא נחקר ונלמד לעומקו, מתגלות תופעות נוספות של התקוממות יחידים וקבוצות. השנה נעשה נסיון לשנות משהו מן המסורת של טקס יום הזכרון. נסיון זה, לדעתי, ניסה להעניק לנו חוויה של השואה, ע"י יצירת "תפאורה" מתאימה ורקע קולי (שאוך רכבות). איך כל אפשרות להעביר חוויות מן המקום ומן הזמן שבו הן התרחשו. כל נסיון כזה פורט את השואה לפרוטות ומציג רק קטע קטן בלתי אמיץ ועלול ליצור הרגשה מוטעת לגבי השואה.

שואת יהודי אירופה, היתה טראומתית, איומה בארועיה ובתוצאותיה ואיך לנו כל אפשרות לדמיין כיצד נראתה. איננו זקוקים לדוגמאות כדי שנוכל "להזדהות", כיוון שהאמת היתה רק שם. כדי לחזק טענה זו אביא מדבריו של פרופ' יהודה באואר בספר: "השואה- היבטים הסטוריים": "...דומה הדבר כאילו לפנינו נוף מבעית של הרים וצוקים כהים וחשופים, מבשרי מוות, ובתוכם מתנוסס הר געש עצום הפולט אש ולאבה. איך כל משמעות להר געש, אם ננתק אותו מן הרקע הטבעי, שעליו הוא מתנוסס, ואילו להסתכל בנוף כאילו איך שם הר געש- גם זו בריחה מן המציאות".

אי אפשר ואסור להעביר אסוציאציות מאותן זוועות, פן יאבדו מעוצמתן ומיחודן ההיסטורי בתולדות העם היהודי. כדי לחזק טיעון זה אפשר להביא דוגמא מעולם התיאטרון. לא בכדי לא הועלו על הבמה מחזות שעוסקים בנושא השואה, למרות שמחזות כאלה נכתבו. משחק הוא שקר שצריך להביע את האמת. עד כמה ניתן לשאת את ההנחה ששחקנים יעלו על הבמה את הנורא מכל. יהודים אינם באים נייטרלים לטקס יום הזכרון, לכך לא ניתן לתרגם משהו שהוא לא אנושי. חיים ומרות במחנות אינם ניתנים לקומוניקציה, אפילו בדרך של סמל.

מתוך שבועון ספורט שיוצא בגרמניה

בעיר אסן:

רבים מביין ספורטאי הכדור- יד ובני משפחותיהם הכירו את יענקל, שהיה חבר אמיתי לכולנו. הוא ארגן ביין היתר את מסעותיהם של שחקני הכדור - יד שלנו בישראל והיה הטלורה הצמוד שלהם מהצפון ועד אילת שבדרום. יענקל היה אחראי על סדרי קבוצה הכדור יד בקבוצו כפר מנחם משנת 1963. עם ראשית היחסים הספורטיביים ביין קבוצותינו היה הוא המסייע האמיתי להבנה ביין העמים, מה גם שנאלץ להגר מאוסטריה בשנת 1938! גם באוגוסט/ספטמבר אשתקד השתתף בביקור גומלין של הנער הישראלי באסן וסביבתה. יענקל נפטר מדום לב, כשהוא צופה בטלוויזיה ב"מבט ספורט". נחמא פורתא: מותו היה פתאומי ללא יסורים.

לא נשכחהו !

ד"ר ב.

ריינהוד היקר,

בשם משפחתי ובשם קבוצת הכדור יד של כפר מנחם, מודה אני לך מאד על ההספד ליענקל היקר שלנו בעיתון הספורט שלכם.

שמחים אנו על כך, שאתה עצמך תהיה אחד מביין אורחינו שבקבוצת הספורט, שתחזור ותבקר השנה בכפר מנחם. דרישת שלום לבבית, שו ל ה ו ב נ י ה.

נר זכרון

- אריאל יפהר 9.5.78
- זאב רוטשטיין 17.5.77
- היינץ שטרן 27.5.58

לאריאל הבן היקר שלי

לישון, לישון ולא להתעורר. לישון ולחלום שעדיין אתה חי, להרגיש אותך, לחבק ולנשק אותך. לחלום ולא להתעורר כי קשה המציאות וכואבת. אריאל שלי - שש שנים חלפו, שנים של כאב ושאלות שאין להן מענה. השנים עוברות, החיים ממשיכים, אבל אתה, בן יקר, חסר לכולנו ואף כי לעיתים אנו צוחקים - הלב בוכה. אמא רחל.

אירוע יום העצמאות

חגיגות יום העצמאות על מיגרון הארועים שבו הולכות ודוממות. המוני ישראל שבים מן הדרכים ומן החניונים אל ביתם וחברינו בקיבוץ מכינים עצמם לקראת שגרת יומם, לאחר ימי הצער והכאב של יום הזכרון ושמחת החג השזורים יחדיו, שהרי כל הוויתנו צרופה בייגון וגיל, מכאוב ושמחה בכפיפה אחת. עתה הזמן להשקיף במבט מפוכח ולנסות לסכם לעצמנו האם זה האופי בו אנו רוצים לחוות את אחד מחגי ישראל החשובים ביותר; האם כל שעובר בימים אלה של זכרון ומועד אכן קולעים ועושים לקרב אותנו ואת בנינו אל החג ואת החג אלינו.

ואתחיל בדברי שבח וקילוסין דווקא. כפי שקורה בשטחים רבים בחיינו, אם איך אדם שלוקח משימה, נרתם אליה ומושך בעול, מן הפרט הקטן ועד ל"הזאת הכוחות" המורכבת בשטח - סופה של משימה זו לשקוע או להתבצע בקול ענות חלושה. וכאן, בכל הקשור ביום העצמאות, אריק הוא האיש. אמנם יש צוות אנשים המושיטים יד ותורמים את תרומתם - אך "נחת זרועו" המנחה והמובילה של אריק מורגשת בכל פרט מן הרבים הקשורים בימי חג אלה. אך אליה וקוץ בה, והקוץ עדיין רך ופגיעתו אינה קשה, אך אם ברצוננו להישמר מעוקצו, יש לדעתי לתת את הדעת ולתכנן לטרוח ארוך כמה מהלכים. במה דברים אמורים? -

ליום הזכרון מצאנו דפוסים, שאמנם יש תמיד צורך לשפרם ולשכללם, אך בעקרון, בערב השירה מצאנו, לדעתי, מסורת נאה ומכובדת, המנציחה את יקירינו, וזאת לאחר המפקד, הפותח את אירועי יום הזכרון. השילוב של דברים קצרים על הנופלים, פרקי קריאה קצרים ושירים שתואמים ערב זה - מביעים את רגשותינו בצורה הולמת. יש לנו בעיה, לדעתי, בחלק השני של החג. החלק שיש בו שמחה, עליצות, אך גם - וזאת הולכים ושוכחים אנו - איזה שהוא מסר, מורשת, או כל מה שנרצה לכנות, ואולי ניטיב אם נומר בעברית פשוטה וקליטה - ת ו כ ן ל ח ג . אין אנו רוצים שבעוד זמן-שנה, שנתיים חמש - יזוהה אצנו יום העצמאות א ר ר ק עם הפנינג מעלה עשן וניחוחות עסיסיים העולים מן הדשא המרכזי. עלי להדגיש מיד כי לא רק שעיני (וגם בטני) אינה צרה בזבח וסעודה של חג, אך עיתויו, ובעיקר הפיכתו של זבח זה ל ב ל ע ד י בערב החג הוא שמביא אותי להרהורים נוגים.

כאמור, יש ארועים רבים הקשורים בחג, ולכל אחד יש לדאוג ולתכנן, וידיהם של האחראים מלאות עבודה. המגרעת העקרית הקשורה בצוות (וכאן

הגלן

הגלגל -

נוחה לי הבקורת, היות שיש לי הכבוד להיות חלק מצוות זה) היא בכך שההכנות וההתארגנות נעשות כמעט ל א ח ר הרגע האחרון ואז להכין ארועים כה רבים רברמה נאותה - היא לא רק בעיה, אלא משימה בלתי אפשרית.

לדעתי עלינו להכים את החג במספר שלבים, כך שהחברים והילדים יגיעו לחג כאשר עברנו במשותף כמה חוויות וארועים. דוגמאות ? בבקשה :

א. לפחות שבוע לפני החג, מכינים בבית הספר נושא משותף, או קובעים מספר ארועים הקשורים במלחמת השחרור ועוברים אותם במשותף - בלימוד, במשחק ובחוויות הקשורות במפגשים עם אנשים וביקורים באתרים. (אגב, זה כבר נעשה בעבר ואכן השאיר את רישומו).

ב. בקיבוץ אפשר להכין לקראת החג מספר תכניות ולנצל את הוידיאו או לקיים פעולות ל מ ע ו נ י נ י ס במועדון ובחדר האוכל - הכוונה לפעולות קצרות המעלות פרשיות מן העבר, פגישות, או כל דבר שיכול לקרב גם את אלה שמלחמת השחרור היא עבורם עוד מלחמה...

ג. כאשר נפתחות חגיגות יום העצמאות, יש מקום "לאוורר" מעט את המפקד, שהחגיגות שלו הולכת ודועכת, ולמצוא כמה "גימיקים" (פעלולים) חדשים בסיורו.

ד. זכורה לי האוירה החגיגית שבה עלינו מן המפקד אל חדר האוכל, הערוך והחגיגי. לדעתי אפשר וצריך לחזור אליו, אך העיקר - לדאוג שלאחר הארוחה תהיה תכנית קצרה הקשורה בחג - "ערב מחתרות", למשל, (למרות שאני שם את נפשי בכפי להציע ערב הנושא שם כזה, בימים אלה...), מפגשים עם אנשים מהתקופה, או ערב שהוא מוכן ומוגש בכוחותינו. מכל מקום, ערב שמכינים אותו בעוד מועד. לאחריו, במקום המוכן מראש, אפשר יהיה לעבור לערב שירה ע ד שחדר האוכל מפונה ומוכן לריקודים.

ה. הזבח, כפי שהוא נערך אצלנו, יכול לדעתי לעבור ליום המחרת בצהריים לאחר המשחקים הבילויים והשעשועים, שיש לרכז, כפי שנעשה כיום, סביב הבריכה על כל הרעיונות היפים הכלולים שם. אמת שאין הצהריים יפים ונוחים כערב, אך לדעתי יש מקום לרכז את כל אלה שירצו סביב ארוחה משותפת, על כל מה שקשור בכך - כירות, גריל וכיוב' - על הדשא המרכזי או בכל מקום שייבחר לכך.

ו. עלינו לסיים את ארועי יום העצמאות בדבר מה שיהיה ב ב י ת ה ב נ י ס - וכאן האפשרויות רבות: מופע קנוי, לפתוח במסורת של כנס מוסיקלי, תיאטרוני, להקות בידור, כנס מחוללים או כל דבר שיוכל לרכז את הקיבוץ כולו וכך יש אפשרות להזמין את הציבור מן האזור.

כל אלה דורשים הכנות, הכנות רבות ותכנון לטווח ארוך. לדעתי יש ביכולתנו לבצע זאת בהרכב ובריכוז הנוכחי של הצוות ובטוחני שאז כולנו נצא נשכרים ונחוה את החג על כל מרכיביו.

חדר האוכל קטן מעדי!

זהו זה, הגעתי למסקנה סופית, נחרצת והחלטית: צריך להרחיב את חדר האוכל. אמנם לכולם נמצא בו מקום לסעוד את כל סעודות החג והחול, להתכנס לשיחות הקיבוץ (ואז אפילו נשארים לפעמים כמה כסאות ריקים), לחזות בסרט, אפילו את ליל הסדר בלינו בנימיים בצפיפות נסבלת. אך בערב הסקטים התברר כי הרצפה קטנה מדי, המסלול קצר והדוחק רב מדי. הבו מייד תכניות שיפוץ - וטובה שעה אחת קודם!

כן, ערב הסקטים - או כפי שלמדנו לומר בעברית חדישה ג ל ג ל י ל י ו ת - היה אחד משיאי ההצלחה של אריק וועדת התרבות החדשה. כל רכז תרבות שואף לקהל ער ופעלתני, לא רתוק לכסאותיו, אך זו היתה פסגת הפעילות שאפשר להגיע אליה: עשרות רבות, בחילופים מתמידים, לקחו בה חלק אישי, מגיל הגרעינים שלנו, דרך כמה מצטיינים כמעט-מקצועיים של בני (ובנות) ה-30 וה-40, ואף ותיקים אחדים לא טמנו ידם (רגלם) בצלחת.

הכל נעו ככובי לכת סביב נקודת מוקד דמיונית, נסעו, החליקו, התגלגלו, התקדמו, השתרבו זה בזה, התחככו - מי בגמגום מהוסס כדורך על ביצים ומי בבטחון של וירטואוז - שוב ושוב, סיבוב אחר סיבוב. וכל העת הזאת חל שיפור: יותר ויותר יציבות, זקיפות, רהיטות. כמובן, היו גם מעידות ונפילות, אך כולם (פרט לאחד - איחולי החלמה לך, שורי, החלמה מהירה כמהירות גלישתך!) - כולם קמו בריאים ושלמים. אולי כמה גידים נמתחו, כמה אחוריים השתפשו, אך בסך הכל הכל שטף, זרם, בקצב הולך וגובר, בכיף, בצחוק, בדרך אל שלמות הביצוע. מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? שבלילה הזה קיבוץ כפר מנחם היה לבלט-על-הקרח אחד, אחיד ומאוחד.

גרעין קפרי

י ו א ל

גרעין "כפרי" למי שעדיין לא מכיר, הוא הגרעין החדש שלנו וחברי הגרעין מתקרבים לסוף שנת הלימודים ולהחילת מסלול הנחל. עם בוא האביב השלמנו את ההצטרפות וההרשמה וההחטמה לנח"ל. בשעה זו מונה הגרעין ארבעים ושניים בנות ובנים, מתוכם עשרים וחמש בנות. הגרעין יגיע אלינו בתחילת חודש אוגוסט, לתקופת הכשרה וגיבוש. הבנים יתגייסו לאחר וחדש וחצי, ואילו הבנות ישהו אצלנו שלושה חודשים עד מועד גיוסן. חשיבות מירבית אנו מיחסים לאימוץ ע"י משפחות ובנושא זה מטפלת אלי ל. ז, על כן תקוותנו שכל הפניות תיעננה בחיוב. מספרם הרב, יחסית, של חברי הגרעין מציב בפנינו בעיות דיור קשות ולא ניתן יהיה להמנע מפיצולם במקומות דיור שונים. נכון לעכשין ירוכזו אחדים בצריף שבדי, אחרים באשקוביות ויתרם - בדירות התחתונות בשכון ו'. הצוות עוסק עתה בחיפוש אחר מדריך ואם בית שיצטרפו לעבודה בשלב מחנה ההכנה וילוו את הגרעין בעת שרותו בצבא. לכולנו - לקיטה טובה ונעימה!

מוישל'ה

פני ומה

ידוע לכל כי ש מ ר א ל כ ס פ י פעיל, ימים אחדים בשבוע, במדור הבין קבוצי לקשישים. אך רק מעטים יודעים, שהגיע לתפקידו זה על סמך עניין, לימוד ומחקר רב- שנים בתחום הגרונטולוגיה (מדע הזקנה).

עתה יצאה לאור (באנגלית, בהוצאת התאחדות עולי אמריקה) חוברת, פרי עטו של שמואל, הנושאת את הכותרת: "עבודה, הזדקנות והקבוצ", ובה סוקר המחבר את התהליכים הפיזיים, הנפשיים והרוחניים של ההזדקנות והזיקנה, סוקר תורות והשקפות שונות, מנתח בפרוטרוט תופעות בריאותיות של גיל הזיקנה וממליץ על שפע אמצעים שיקלו על הקשיש לנהל חיים נורמליים, וכך (במיוחד בקבוצ) להוסיף ולמלא את מקומו בעבודה - לטובת הכלל ולטובת עצמו, למען הרגשת התועלת לחברה כולה ומעורבותו הפעילה בה.

סיסמתו המרכזית של המחקר הזה, שכדאי שכולנו נאמץ אל לבנו, היא: על האדם לעבוד. העבודה - כשירות חיוני ומועיל לחברה- היא הגורם הברור העיקרי לאריכות ימים ולשיבה טובה.

וישגו ויחיו ויחיו (7.)

דלת פתוחה

החלטת ועדת הקשישים לערוך ביקורים אצל החברים הוותיקים. לשוחח עמם, כבר מוכיחה עצמה כנכונה. מועילה, וכרוב בעיות השגנו שתי מטרות.

האחת היא עצם פתיחת הדלת והשנייה, הקשבה והתחשבות לדברי החברים.

מסתבר שמה שצפינו מראש היה נכון. החברים ברוכס מצנים למישהו שיפתח את דלת ביתם, יישב שעה קלה וישוחח אתם. מלבד קבלת הפנים הנאה והלבבית, יש לי הנאה מעצם הכרת החברים מתוך השיחה המתפתחת. הופתעתי במיוחד מהתגובה הספונטאנית ומגילוי הלב הכן. נאמרים דברים גלויים מאד. לו כולם נהגו כמוכן היינו כל כך שמחים. "חסר לנו ממש המגע החברי עם השכנים. עם המכרים, ועם החברים בכלל." אין עם מי לשוחח ועם מי להתחלק במחשבות".

נשאלת השאלה איך הגענו למצב כזה של הונחה הרדית? האם כל כך קשה להינתק מהמירקע של הטלוויזיה לשעה קלה? הרי הכוונה אינה לביקורי ערב ערב. אלא רק לשעה קלה, ערב אחד. מתוך שבעה ערבים בשבוע. הרי כל אחד מאיתנו רוצה להרגיש שהוא קשור בחוטים סמויים וגם גלויים ליתר חבריו.

כל אחד מאיתנו יש לו מצוקות קטנות, לחצים המציקים לו. רק נחוץ לו מי שישב על ידו יקשיב לו וישוחח עמו, יתחלק עמו. ויעזור לו להשתחרר לשעה קלה. האם הקדשת שעה קלה אינה שקולה כנגד הרגשת האיכפתיות והשייכות שזה מעניק לזולת? ובמה זה כרוך? בפתיחת דלת ובחיוך לבני. נחוץ רק לחשוב על זה.

עין השופט

פרס שלישי - לנדב קרן - על התשובה המוגשת בצורה היפה ביותר.

פרס שני - לענת מודעי - על התשובה הטובה ביותר מבני גילה.

פרס ראשון - לקאריין אלעזרי - על תשובה נכונה כתובה ומוגשת בצורה יפה.

לכל הילדים - תודה רבה על השתתפותכם ולהתראות בחידון פסח בשנה הבאה!

ו א ל ה ש מ ר ת ה פ ר ת ר י ס

את החידה הכפולה שפרסמנו בעלון האחרון "מצא את המצה" פתרו נכון ואף הוסיפו המצאות - הצעות משלהן: י ר כ ב ד, ש י ר ה כ.

פתרון כמעט נכון הגישו: רחל ברוידא, גילה סביר, רבקה ויליץ, שירה אגוזי.

"האנשים משלנו" בחידה זו הם כמובן: הדוקטור שלנו ברחובות- אמציה. בלעדיה מטבחנו אינו מטבח- מרקה. אייל מקסימלי - מרב.

תודה לכל המשתתפים!

ותה עת פרסמה ד ל י ה ג. תשבץ

ח גדול ומורכב בין כל ילדי הברת הילדים, בץ שהיה מבוסס על הכרת ההגדה שלנו ועל גדה המסורתית.

בסכמה את עבודת בילדים ופתרונותיהם, יצה דליה חוזר בין הכוחות, ובו אנו ראים בין השאר:

ונים לשבח: טל סלע, שרון גוטליבר, יעל קריסטל, דד זלינגר, דותן אבירם.

ועדת בריאות

- (הגהות) -

1. ועדת בריאות מודיעה :

פעמיים בשבוע מתקיימים חוגי התעמלות:

יום א'	18.00 - 18.45	חברות ותיקות
	19.15 - 20.00	
יום ג'	18.00 - 18.45	חברות צעירות
	19.15 - 20.00	חברים קבוצה

מעורבת.

אנו בהחלט ממליצים על הצטרפות לאחד החוגים

ופונים בעיקר לחברים מכל הגילים. אל תהיו

עצלנים.

2. בקשה לנו לכל החברים בטיפול פזיותרפי:

אנא אל תצלצלו ליורם במשך היום. הקו שלו משובץ

עם הקו של בית היופי וזה מטריד מאד.

תודה,

בלה.

לחיים בלכר אשר סיים את עבודתו ברוכת השנים והמעשים, כמזכיר ארגון המשחטות, ברכות עם השיבה הביתה.

בימים אלה מוצגת בבית הקבה"א, תערוכה ראשונה מיצירות יחזקאל קלנר. בתערוכה מוצגים פסלים שיצר במשך זמן רב ואשר את חלקם ראינו מוצגים במקומות שונים במשך כה לחי וכן ירבו.

בתוך סד של זמן, הצלחנו לקיים ערב נעים לציון 1 במאי. למארגנים בשנה הבאה: יורם 1 במאי הופיע ויופיע תמיד (!) לאחר 30 באפריל. הצוי לציון זאת בלוח ולא להיות מופתעים.

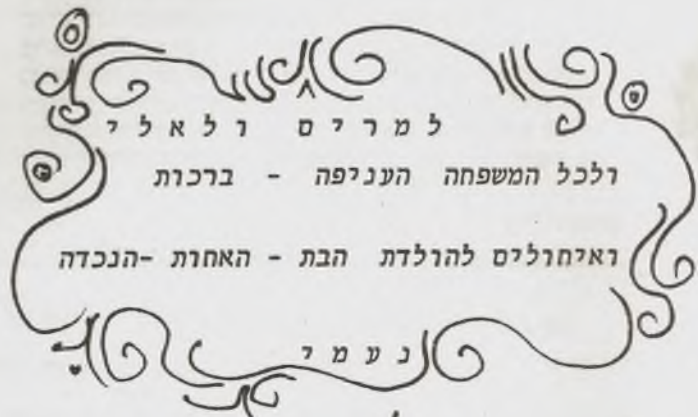
בתוך רצף ארועים וחגים, שראשיתם-

פורים ואחריתם - יום העצמאות, ראוי להעלות על נס את מי שעמדה בכבוד וכמעט כרעה תחת הנטל - אליז. מסתבר שהצד הקולינרי, תופס מקום חשוב ולעיתים עקרי בחגים, מסיבות וכיו"ב ארועים, ומאחורי כל אלה עמדה בכבוד אליז וכמובן צוות המטבח כולו.

הסתכל למעלה,
ישר את הגב,
כי על האיץ אין זהב.

תוצאות של חוסר פעילות

- אבר שאינך מפעילו - אתה מרעילו .
- אבר שאינו עובד - אובד .
- אבר שאינך מחזקו - אתה מנזקו .
- התעמל - ולא תיקמל .
- אבר שאינו מנווט - מעוות .
- אבר ללא גיבוש - סופו שיבוש .
- אבר שאינך מטפחו - אתה מקפחו .
- ללא משחק - האבר נשחק .
- כל שריר מכווץ - הופך אותך לפוחלץ .

שנת שלום!